אבל יותרת ושתי הכליות דלא כתיבן בגופיה אימא לא. תימה הא אמרת לפר מייתי [כה] להכי למיהוי כמאן דכתב בגופיה לאגמורי לשעירי עבודת כוכבים ושמא אי לאו הך היקשא דחטאתם על שגגתם לא הוה דרישנא ליה הכי: **והא תנא לרבות פר יוה"כ לכל האמור בענין קאמר.** פירש בקונטרס אלמא כולה מילתא יליף מיניה ואפילו עיכובא ואת אמרת לאת בדם וטבילה גרידא [כו] וקשה לרב פפא דלעיל דלא פי' דאתא לעיכובא ומשני תנאי היא וא"ת ולהאי תנא דיליף עיכובא בהיקשא שבא על טהרו ביוה"כ [כז] מנא ליה עיכובא דליתנהו בפר העלם ובפר כהן משיח וי"ל דהיא גופיה ילפינן בהיקש מה התם לא חלקת בהזאותיה אף ביוה"כ לא תחלוק (תוספת) ותימה דלעיל הביא הברייתא לסיועיה לרב פפא והשתא פריך מינה ותו מאי פריך על רב פפא דלא מוקי לה לעיכובא אלא [כח] עיכובא ביוה"כ מחוקה נפקא לו מוכלה מכפר כדפריך לעיל וי"ל [כט] דפריך הכי לכל [ל] האמור בענין משמע אפי' ליותרת ושתי הכליות משום דכתיב כאשר יורם בפר כהן משיח דאשם אינו ענין לגופיה תנהו ענין בפר העלם כדדרשינן בפרק איזהו מקומן (לקמן דף מט:) ודרשינן לפר זה פר של יוה"כ דין לאת בדם וטבילה דין ליותרת ושתי הכליות מחד היקשא הוא הדין לרבי שמעאל דדריש לפר זה פר העלם ליותרת [ושתי] כליות ולא דריש כאשר יורם דלא לריך אלא חד היקשא דחטאת לא] לרבות שעירי עבודת כוכבים וא"כ חטאתם על שגגתם למה לי וגבי [לב] שעירי עבודת כוכבים אמאי מצרכי תרי היקישי ומשני תנאי היא והשתא להאי תנא [לג] אתא ליה יותרת ושתי הכליות בפר יוה"כ מדתניא בתורת כהנים כל חנב פר [לד] החטאת פר לרבות פר יום הכפורים ליותרת ושתי הכליות יש לתמוה דבכולה הש"ס נקיט שעירי עבודת כוכבים בלשון רבים ופר העלם בלשון יחיד דמאי שנא והא מאן דאית ליה בהוריות (דף ה.) שעיר לכל שבט ושבט [ו] אית ליה נמי פר לכל שבט ושבט:

ממאי מדקתני בו'. בכוליה שמעתא משמע דאע"ג דאין מפגלין בחצי מתיר פסול מיהא הוי ותימה דבפ' תמיד נשחט (פסחים דף סא.), גבי שחטו למוליס ולערלים כו' ומוקי לה (שם סג.) בשחטו סימן ראשון למוליס כו' ור"מ לטעמיה דאמר מפגלין בחצי מתיר משמע התם דלרבנן הוי כשר גמור ויש לומר דהא דפסלי הכא היינו משום דאיכא למיגזר כדאי' בפ"ב דמנחות (דף יד:) דרבנן גזרי קומץ אטו קומץ דמנחת חוטא לבונה אטו לבונה הבאה בנזיכין אבל התם לא שייך למיגזר סימן א' אטו שני סימנין: **והא מדקתני ואחת שלא כתקנה.** ולא קתני כולן כתיקנן חוץ מאחת מהן או ואחת בשתיקה שמע מינה כתקנן דאמר להכשירו [יח] הוא דאי במחשבה ולפיגול היכי מקרי לה להך דשתיקה שלא כתיקנה הא לא חשיב בה מידי ולא קילקל במחשבתו דאשונה דניקרייה שלא כתיקנה לפיגול: **אמר רבא.** לעולם כתקנה לפיגול ורבנן היא ולר"מ לא תשמע מינה מידי ושלא כתקנה דאחרונה נמי שלא כתקנה לפיגול קאמר וכגון שנתנו במחשבת חוץ למקומו המוליאה מידי פיגול: **ורב אשי אמר מחשבה שלא לשמו.** נמי קרי שלא כתקנה לפיגול דהא חטאת היא ומחשבה שלא לשמו פוסלת בה ומוליאה מידי פיגול [ט]: ה"ג **מכלל דאי לא עביד לה חוץ למקומו ושלא לשמו מיחייב.** מדלא קרי לה תנא פסול אלא בשחשב שלא כתיקנה ואוקימנא בשלא לשמו או חוץ למקומו מכלל דאי לא עביד לה הכי אלא בשתיקה דחייב [יט] כלומר הוי פיגול לחייב על אכילתו כרת אלמא על דעת דאשונה עשה א"כ לאו כרבנן מלית לאוקמי [כ]: ה"ג **איידי דתני ריש פיגול וחייבין עליו כרת תנא** [כא] **סיפא פסול ואין בו כרת** ולא גרסינן אלא. כלומר לעולם כתקנן לפיגול ושלא כתיקנה חוץ למקומו וה"ה נמי דאם נתן בשתיקה לא פיגל [כב] והאי דנקט שלא כתקנה איידי דתנא ריש בחיצונות נתן את הראשונה ואת השניה חוץ למקומו פיגול וחייבין עליו כרת ודוקא נקט חוץ למקומו לאשמועינן רבותא דלא אתיא מחשבת חוץ למקומו דשניה ומפקא לה מידי פיגול משום דהוקבע בפיגול [כג] דאשונה שמתנה אחת מתרת ומפגל בהן תני נמי סיפא בפנימיות דכה"ג אתיא מחשבה שניה ומפקא ליה מידי פיגול אע"ג דלא צריך למתניה דהא בלאו הכי נמי לא הוה מיקבע [כד]: **בד"א בו'.** בתוספתא דזבחים היא בד"א דבמתנה אחת פיגול: **בדמים.** החיצונים שמתנה אחת מתרת ומפגלת בהן: אבל

אבל יותרת ושתי כליות דלא כתיבן בגופיה אימא לא קא משמע לן: אמר ליה רב הונא בריה דרב נתן לרב פפא והא תנא [א] פר יוה"כ לכל מה שאמר [ב] בענין קאמר תנאי היא תנא דבי רב מרבי הכי תנא דבי רבי ישמעאל לא מרבי הכי תנא דבי רבי ישמעאל מפני מה נאמרו יותרת ושתי כליות בפר כהן משיח ולא נאמרו בפר העלם דבר של צבור משל למלך בשר ודם שזעם על אוהבו ומיעט בסרחונו מפני חיבתו ותנא דבי רבי ישמעאל מפני מה נאמרה [1]פרוכת הקדש בפר כהן משיח [ג]ולא נאמר בפר העלם דבר של צבור משל למלך בשר ודם שסרחה עליו מדינה אם מיעוטה סרחה פמליא שלו מתקיימת אם רובה סרחה אין פמליא שלו מתקיימת: לפיכך אם נתן כולן כתיקנן כו': תנן התם [ד]פיגל בקומץ ולא בלבונה בלבונה ולא בקומץ רבי מאיר אומר פיגול וחייבין עליו כרת וחכמים אומרים [א"]אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר א"ר שמעון בן לקיש לא תימא טעמא דר' מאיר דקסבר [ו]מפגלין בחצי מתיר אלא הכא במאי עסקינן כגון שנתן את הקומץ במחשבה והלבונה בשתיקה קסבר כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה ממאי מדקתני לפיכך אם נתן כולן כתיקנן ואחת שלא כתיקנה פסול ואין בו כרת הא אחת שלא כתיקנה וכולן כתיקנן פיגול מני אילימא רבנן הא אמרי רבנן אין מפגלין בחצי מתיר אלא רבי מאיר ואי טעמא דרבי מאיר משום דמפגלין בחצי מתיר הוא אפילו כדקתני נמי [ז] לאו משום דקסבר [ח] כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה ואמר רבי שמואל בר יצחק לעולם רבנן היא ומאי כתיקנן כתיקנן לפיגול והא מדקתני לפיכך אם נתן כולן כתיקנן ואחת שלא כתיקנן [ט] פסול ואין בו כרת מכלל דתיקנה להכשירה הוא דאתא אמר רבא מאי שלא כתיקנה חוץ למקומו רב אשי אמר שלא לשמו מכלל דכי לא עביד לה חוץ למקומו ושלא לשמו מחייב איידי דתנא רישא פיגול וחייבין עליו כרת תנא נמי סיפא פסול ואין בו כרת: מיתיבי [י] במה דברים אמורים בדמים הניתנין על מזבח החיצון אבל יותרת ושתי כליות דלא כתיבן בגופיה אימא לא קא משמע לן: אמר ליה רב הונא בריה דרב נתן לרב פפא והא תנא [א] פר יוה"כ לכל מה שאמר [ב] בענין קאמר תנאי היא תנא דבי רבי ישמעאל לא מרבי הכי תנא דבי רבי ישמעאל מפני מה נאמרו יותרת ושתי כליות בפר כהן משיח ולא נאמרו בפר העלם דבר של צבור משל למלך בשר ודם שזעם על אוהבו ומיעט בסרחונו מפני חיבתו ותנא דבי רבי ישמעאל מפני מה נאמרה [1]פרוכת הקדש בפר כהן משיח [ג]ולא נאמר בפר העלם דבר של צבור משל למלך בשר ודם שסרחה עליו מדינה אם מיעוטה סרחה פמליא שלו מתקיימת אם רובה סרחה אין פמליא שלו מתקיימת: לפיכך אם נתן כולן כתיקנן כו': תנן התם [ד]פיגל בקומץ ולא בלבונה בלבונה ולא בקומץ רבי מאיר אומר פיגול וחייבין עליו כרת וחכמים אומרים [א"]אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר א"ר שמעון בן לקיש לא תימא טעמא דר' מאיר דקסבר [ו]מפגלין בחצי מתיר אלא הכא במאי עסקינן כגון שנתן את הקומץ במחשבה והלבונה בשתיקה קסבר כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה ממאי מדקתני לפיכך אם נתן כולן כתיקנן ואחת שלא כתיקנה פסול ואין בו כרת הא אחת שלא כתיקנה וכולן כתיקנן פיגול מני אילימא רבנן הא אמרי רבנן אין מפגלין בחצי מתיר אלא רבי מאיר ואי טעמא דרבי מאיר משום דמפגלין בחצי מתיר הוא אפילו כדקתני נמי [ז] לאו משום דקסבר [ח] כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה ואמר רבי שמואל בר יצחק לעולם רבנן היא ומאי כתיקנן כתיקנן לפיגול והא מדקתני לפיכך אם נתן כולן כתיקנן ואחת שלא כתיקנן [ט] פסול ואין בו כרת מכלל דתיקנה להכשירה הוא דאתא אמר רבא מאי שלא כתיקנה חוץ למקומו רב אשי אמר שלא לשמו מכלל דכי לא עביד לה חוץ למקומו ושלא לשמו מחייב איידי דתנא רישא פיגול וחייבין עליו כרת תנא נמי סיפא פסול ואין בו כרת: מיתיבי [י] במה דברים אמורים בדמים הניתנין על מזבח החיצון

קמ"ל. דחטאתם [ה] על שגגתם דלענין אשם לה' נמי איתקוש: **והא תנא לרבות פר יוה"כ לכל** [ו] **הענין קאמר.** אלמא כולה מילתא יליף מינה ואפילו עיכובא ואת אמרת לאת בדם וטבילה: **תנאי היא תנא דבי רב מרבי הכי.** כל ת"ל [ז] קרי תנא דבי רב. ההיא מתני' קמייתא לא מרבי ליה אלא לאת בדם וטבילה ועיכובא נפקא ליה [ח] מחוקה ולרבי יהודה מאם כלה כפר: **ותנא דבי רבי ישמעאל.** הך תנא בתרא דאמר לכל האמור בענין מתניתין [ח] דבי רבי ישמעאל היא שנאמרה ונסדרה בבית מדרשו של ר' ישמעאל וסידרו בה [ט] תנאים הרבה כמו שסידרו רבי חייא ור' אושעיא: **על אוהבו.** ליבור: **מיעט בסרחונו.** קילר בדברים: **מפני מה נאמרה פרכת הקדש** גרס. בפר [י] כהן משיח כתיב את פני פרכת הקדש ובפר העדה כתיב [ויקרא ד] את פני הפרכת: **פמליא שלו.** כניסת חבורת עלתו ומהמסכימים [יא] לדעתו אשר דברי סתרו אליהם ואם רובה סרחה אין פמליא שלו קיימת הרי הוא מסולק מחיבתם ומכניסתם במקלת ואין לבו גס בהן כבראשונה ה"ל כיון דרוב ליבור [סרחה] [יב] כביכול אין כאן קדושה: **פיגל בקומץ ולא בלבונה.** בהקטרת הממנחה שני מתירין יש הקומץ והלבונה ואם הקטיר את האחד במחשבת פיגול והאחד בשתיקה: **ר"מ אומר פיגול.** כדמפרש טעמא לקמן: **כגון שנתן את הקומץ במחשבה.** תחילה ואחר כך הלבונה בשתיקה וה"ה אם נתן לבונה במחשבה תחילה ואחר כך קומץ בשתיקה וטעמא משום דעל דעת ראשונה עשה ומגלא מפגל בכל המתיר ורבנן סברי על דעת ראשונה לא אמרינן אלא אם כן אמר אף בשני [יג] וכל מחשבה דקדשים מוליא בפה הוא אבל ראשונה בשתיקה ושניה במחשבה אין כאן אלא מחשבת חלי מתיר [מודה ר"מ] דלא פיגל אלא פסל: **מדקתני.** מתניתין [דף לו:]: **לפיכך אם נתן כולן כתקנן.** וקס"ד היינו שתיקה: **ואחת שלא כתקנה.** במחשבת חוץ לזמנו: **פסול ואין בו כרת.** שלא חישב אלא בחלי מתיר דכולן מעכבות בו וכולן מתירות ואין פיגול עד שיפגל בכולן: **הא אחת שלא כתיקנה.** דראשונה במחשבה והשאר בשתיקה פיגול דאמרינן על דעת דראשונה עשה והוה לי' מחשבה בכוליה מתיר: **הא אמרינן** [יג] **אין מפגלין בחלי מתיר.** כדקתני בהדיא עד שיפגל בכל המתיר ואפי' ראשונה במחשבה ושניה בשתיקה משמע אלמא לית להו על דעת ראשונה עשה [יד]: **אפילו כדקתני נמי.** ראשונה בשתיקה ואחרונה במחשבה ליהוי פיגול [טו] אלמא מדשני ליה בין ראשונה בשתיקה לראשונה במחשבה שמע מינה טעמא משום דעשה על דעת הראשונה הוא: **כתיקנה** [טז] **לפיגול.** הראשונות במחשבות [יז] דחוץ לזמנו ואשמעינן דלא אמרינן על דעת הראשונה עשה: **והא מדקתני ואחת שלא כתקנה.** ולא קתני כולן חוץ מאחת מהן או ואחת בשתיקה שמע מינה כתקנן דאמר להכשירו [יח] הוא דאי במחשבה ולפיגול היכי מקרי לה להך דשתיקה שלא כתיקנה הא לא חשיב בה מידי ולא קילקל במחשבתו דראשונה שלא כתיקנה לפיגול: **אמר רבא.** לעולם כתקנה לפיגול ורבנן היא ולר"מ לא תשמע מינה מידי ושלא כתקנה דאחרונה נמי שלא כתקנה לפיגול קאמר וכגון שנתנו במחשבת חוץ למקומו המוליאה מידי פיגול: **ורב אשי אמר מחשבה שלא לשמו.** נמי קרי שלא כתקנה לפיגול דהא חטאת היא ומחשבה שלא לשמו פוסלת בה ומוליאה מידי פיגול [יט]: ה"ג **מכלל דאי לא עביד לה חוץ למקומו ושלא לשמו מיחייב.** מדלא קרי לה תנא פסול אלא בשחישב שלא כתיקנה ואוקימנא בשלא לשמו או חוץ למקומו מכלל דכי לא עביד לה הכי אלא בשתיקה דחייב [יט] כלומר הוי פיגול לחייב על אכילתו כרת אלמא על דעת ראשונה עשה א"כ לאו כרבנן מלית לאוקמי [כ]: ה"ג **איידי דתני ריש פיגול וחייבין עליו כרת תנא** [כא] **סיפא פסול ואין בו כרת** ולא גרסינן אלא. כלומר לעולם כתקנן לפיגול ושלא כתיקנה חוץ למקומו וה"ה נמי דאם נתן בשתיקה לא פיגל [כב] והאי דנקט שלא כתקנה איידי דתנא ריש בחיצונות נתן את הראשונה ואת השניה חוץ למקומו פיגול וחייבין עליו כרת ודוקא נקט חוץ למקומו לאשמועינן רבותא דלא אתיא מחשבת חוץ למקומו דשניה ומפקא לה מידי פיגול משום דהוקבע בפיגול [כג] דראשונה שמתנה אחת מתרת ומפגל בהן תני נמי סיפא בפנימיות דכה"ג אתיא מחשבה שניה ומפקא ליה מידי פיגול אע"ג דלא צריך למתניה דהא בלאו הכי נמי לא הוה מיקבע [כד]: **בד"א בו'.** בתוספתא דזבחים היא בד"א דבמתנה אחת פיגול: **בדמים.** החיצונים שמתנה אחת מתרת ומפגלת בהן: אבל

האמור בענין דמשמע דלף ליותרת וד' הכליות והשתא ניחא (פהר"פ): **ממאי** מדקתני **לפיכך אם** נתן בולן בתקנן. השתא ס"ד דכתקנן להכשיר קאמר, ושלא כתקנה היינו חוץ למוצע, אילימא רבנן כו'. פי' וא"כ אפיכא נמי שקדמה מחשבת הפיגול לשתיקה לא הוי פיגול. [ואין] לדמות ולומר דלרבנן הוי פיגול אי [הוי] אפיכא משום דכל העושה על דעת הראשונה עושה דקאמר רב (פפא) בהקומץ וזטוף (תמחות טז.), דאיכא למימר דהשב"ל כר"י ס"ל דאמר כתם עדיין היא מתלוקת לרבנן ליה לטו ע"ד הראשונה הוא עושה וכדמוכח התם מתוך בריאתא: **לעולם** ברבנן **ומאי** בתקנן **לפיגול.** ושלא כתקנה לפיגול, (וכדנמי) [ופירך] דשב"ל דאי כתקנן לפיגול ושלא כתקנה בשתיקה היכי קרי שתיקה שלא כתקנה לגבי פיגול אע"ג דלוקומיה כרבנן, ומשני רבא לעולם כתקנן לפיגול ושלא כתקנה היינו שחשב חוץ למקומו שהוא דבר הסותר הפיגול משום שירוה מחשבות, ורב אשי אמר שלא לשמו נמי קרי שלא כתקנה כיון דפוסל בחטאת. וגרים בקונטרס מכלל דכי לא עביד לה חוץ למקומו ושלא לשמו אותה מתנה אחרונה שלא בשתיקה הוי פיגול וא"כ לאו כרבנן מתוקמא דאיתנו כי שתיק בחאחרונה לא הוי פיגול משום דאין מפגלין בחלי מתיר כדפי' לעיל, ומשני אידי דתנא ריש מ' מפגלין בחלי מתיר כדפי' לעיל, ומשני אידי דתנא ריש מ' ולא גרסי'

מסורת הש"ס

א) תנא לרבות פר (ש"מ, רש"י וחו"): ב) שאמור (כתה"י) ג) נמי אלא לאו (ש"מ): ד) ל"ל כתיקנה (גליון): ה) ל"ל תטאתם (*ש"מ): ו) לכל האמור בענין כל"ל (*ש"מ): ז) ל"ל ת"ל (גליון): ח) ל"ל מתניתא (ש"מ): ט) בה דברי תנאים (*ש"מ): י) דבפר (ש"מ): יא) והמסכימים (*שמכ"י): יב) ל"ל חטאו (ש"מ): יג) ל"ל אמרי (*שמכ"י): יד) עושה (ש"מ). וכן להלן בכ"מ שכתוב עשה מיקן בש"מ עושה: טו) פיגול אלא לאו מדשני ליה כל"ל (ש"מ). ולהב"ש אלא לאו הת"ל חדש: טז) כתיקנן (כי"י): יז) במחשבת דחוץ לזמנו, ואחת שלא כתקנה לפיגול אלא בשתיקה פסול ואין בו כרת, ואשמעינן כו' כל"ל (ש"מ): יח) להכשירא הוא דאי במחשבת פיגול (ב"ש): יט) כמייב (כתה"י וד"ו): כ) כמכ"י נוסף אלא כר"מ ותפשוט מינה דטעמא דר"מ משום דעל דעת ראשונה הוא עושה. גליון: כא) תנא נמי סיפא (*שמכ"י): כב) בש"מ נוסף ולא אמרינן על דעת הראשונה עושה דרבנן הוא: כג) ל"ל פיגול בראשונה (*ש"מ): כד) בש"מ נוסף אפילו בשתיקה משום דלא אמרינן על דעת הראשונה עושה לרבנן: כה) ל"ל מייתר (גליון): כו) גרידא ומקשי לרב פפא דאמר לעיל לאת בדם וטבילה אתא היקשא. ומשני תנאי היא תנא דבי רב היינו [ההיא מתניתא] כו' ותנא דבי ר"י היינו אותה ברייתא דדריש לכל האמור בענין שבירורה התלמידים מבית ר"י ושנו בה התלמידים דברי ר"י ודברי רבי וא"ת וכו'. כל"ל והבשלר נמקק (ש"מ): כז) ל"ל בפר יוה"כ (ש"מ): כח) ל"ל הלא (ש"מ): כט) ל"ל ויש לפרש. וכמ"ש ועוד י"ל (ש"מ). וכמ"כ גרים וי"ל דאדסליק מיניה קאי ופריך הכי כו': ל) ל"ל דלכל (ש"מ): לא) דהחטאת (ש"מ): לב) ל"ל דגבי (ש"מ). וצ"ק גרים גבי שעירי וכו' ואמאי מצרכי: לג) בש"מ נוסף דלפר זה פר העלם: לד) מיכות פר החטאת פר נמקק (ש"מ): לה) בש"ם דנהי דהזדנן דפליגי כו':

שיטה מקובצת (המשך)

כך סובר המקשה. ומשני תנאי היא וכבא גופיה פליגי. ותנא דבי רב קורא תנא דספרי דחטאתם על שגגתם. וצ"ל ולתנא דלפר זה פר העלם מגליה בפר יוה"כ ליותרת וד' הכליות, וי"ל מדכתב דש"כ ואת כל חלב פר החטאת גבי פר כהן משיח לרבות יותרת פר יוה"כ ליותרת ושתי הכליות מייתורא דפר, ומקוש אחר אתרכתי. והכ"ש פי' דקאי למיפרך אתא דקאמר דאיכוטריך לפר זה פר העלם למהוי כמאי דכתיב בגופיה. והייתו הקושיא שהקשו בתוס' לעיל ולרבי דדרש לפר זה פר יוה"כ א"כ יותרת וד' הכליות למהוי כמאי דכתיב בגופיה מגליה. ומשני תנאי היא הא' תנא מפיק ליה מלפר והא' תנא מפיק ליה מכאשר יורם. ובתוס' רבינו אליהו נמצא גירסא והא תנא החטאת אלו שעירי ע"ז לרבות לכל האמור בענין דמשמע דלף ליותרת וד' הכליות והשתא ניחא (פהר"פ): **ממאי** מדקתני **לפיכך אם** נתן בולן בתקנן. השתא ס"ד דכתקנן להכשיר קאמר, ושלא כתקנה היינו חוץ למוצע, אילימא רבנן כו'. פי' וא"כ אפיכא נמי שקדמה מחשבת הפיגול לשתיקה לא הוי פיגול. [ואין] לדמות ולומר דלרבנן הוי פיגול אי [הוי] אפיכא משום דכל העושה על דעת הראשונה עושה דקאמר רב (פפא) בהקומץ וזטוף (תמחות טז.), דאיכא למימר דהשב"ל כר"י ס"ל דאמר כתם עדיין היא מתלוקת לרבנן ליה לטו ע"ד הראשונה הוא עושה וכדמוכח התם מתוך בריאתא: **לעולם** ברבנן **ומאי** בתקנן **לפיגול.** ושלא כתקנה לפיגול, (וכדנמי) [ופירך] דשב"ל דאי כתקנן לפיגול ושלא כתקנה בשתיקה היכי קרי שתיקה שלא כתקנה לגבי פיגול אע"ג דלוקומיה כרבנן, ומשני רבא לעולם כתקנן לפיגול ושלא כתקנה היינו שחשב חוץ למקומו שהוא דבר הסותר הפיגול משום שירוה מחשבות, ורב אשי אמר שלא לשמו נמי קרי שלא כתקנה כיון דפוסל בחטאת. וגרים בקונטרס מכלל דכי לא עביד לה חוץ למקומו ושלא לשמו אותה מתנה אחרונה שלא בשתיקה הוי פיגול וא"כ לאו כרבנן מתוקמא דאיתנו כי שתיק בחאחרונה לא הוי פיגול משום דאין מפגלין בחלי מתיר כדפי' לעיל, ומשני אידי דתנא ריש מ' ולא גרסי'

מסורת הש"ס

ה) עיין ירושי' תענית פ"ב ה"א, ב) מנחות יד: טו. ע"ש כל הסוגיא, ג) לקמן קי. פסחים סג. מנחות יד.. ד) שם טו. [מוספתא דזבחים סוף"ל], ה) ויקרא טד כט, ו) לעיל ב., ז) רע"י יומא נ. תוד"ה פר.

גליון הש"ם

גמ' כל העושה ע"ד הראשונה. לעיל דף נ ע"ב שבת דף נ"ט: [רש"י ד"ה בגון שנתן וכו' וכל מחשבה דקדשים מוציא בפה הוא. עי' בתוס' ריש מכילתין ד"ה כל הזבחים בסוף הדיבור ובפסחים דף סג ע"ל תוס' ד"ה ר"מ סבר וכו']:

שינויי נוסחאות

א) תנא לרבות פר (*ש"מ, רש"י וחו"): ב) שאמור (כתה"י): ג) נמי אלא לאו (ש"מ): ד) ל"ל כתיקנה (גליון): ה) ל"ל תטאתם (*ש"מ): ו) לכל האמור בענין כל"ל (*ש"מ): ז) ל"ל ת"ל (גליון): ח) ל"ל מתניתא (ש"מ): ט) בה דברי תנאים (*ש"מ): י) דבפר (ש"מ): יא) והמסכימים (*שמכ"י): יב) ל"ל חטאו (ש"מ): יג) ל"ל אמרי (*שמכ"י): יד) עושה (ש"מ). וכן להלן בכ"מ שכתוב עשה מיקן בש"מ עושה: טו) פיגול אלא לאו מדשני ליה כל"ל (ש"מ). ולהב"ש אלא לאו הת"ל חדש: טז) כתיקנן (כי"י): יז) במחשבת דחוץ לזמנו, ואחת שלא כתקנה לפיגול אלא בשתיקה פסול ואין בו כרת, ואשמעינן כו' כל"ל (ש"מ): יח) להכשירא הוא דאי במחשבת פיגול (ב"ש): יט) כמייב (כתה"י וד"ו): כ) כמכ"י נוסף אלא כר"מ ותפשוט מינה דטעמא דר"מ משום דעל דעת ראשונה הוא עושה. גליון: כא) תנא נמי סיפא (*שמכ"י): כב) בש"מ נוסף ולא אמרינן על דעת הראשונה עושה דרבנן הוא: כג) ל"ל פיגול בראשונה (*ש"מ): כד) בש"מ נוסף אפילו בשתיקה משום דלא אמרינן על דעת הראשונה עושה לרבנן: כה) ל"ל מייתר (גליון): כו) גרידא ומקשי לרב פפא דאמר לעיל לאת בדם וטבילה אתא היקשא. ומשני תנאי היא תנא דבי רב היינו [ההיא מתניתא] כו' ותנא דבי ר"י היינו אותה ברייתא דדריש לכל האמור בענין שבירורה התלמידים מבית ר"י ושנו בה התלמידים דברי ר"י ודברי רבי וא"ת וכו'. כל"ל והבשלר נמקק (ש"מ): כז) ל"ל בפר יוה"כ (ש"מ): כח) ל"ל הלא (ש"מ): כט) ל"ל ויש לפרש. וכמ"ש ועוד י"ל (ש"מ). וכמ"כ גרים וי"ל דאדסליק מיניה קאי ופריך הכי כו': ל) ל"ל דלכל (ש"מ): לא) דהחטאת (ש"מ): לב) ל"ל דגבי (ש"מ). וצ"ק גרים גבי שעירי וכו' ואמאי מצרכי: לג) בש"מ נוסף דלפר זה פר העלם: לד) מיכות פר החטאת פר נמקק (ש"מ): לה) בש"ם דנהי דהזדנן דפליגי כו':

אבל דמים הפנימים כגון ארבעים ושלש של יום הכיפורים. אחת למעלה ושבע למטה על בין הבדים מדם הפר וכנגדן מדם השעיר הרי ט"ז וכנגדן על הפרכת הרי ל"ב ואחבע על קרנות מזבח הפנימי משניהם כאחד מעורבין [1] דכתיב (ונתן) [ולקח] מדם הפר ומדם השעיר (ויקרא טז) שיהו מעורבין הרי ל"ו ושבע הזאות על טהרו הרי מ"ג [2]: **פיגל בין בראשונה.** במתנות שלפני ולפנים: **בין בשניה.** על הפרכת: **בין בשלישית.** על מזבח הזהב: **קפני מיהא בין בשניה.** דמשמע לא בראשונה: **ופליג.** וקאמר ר"מ פיגול ואין כאן משום דעת ראשונה אלא דקסבר מפגלין בחלי מתיר ותיובתא דר"ל: **כגון שפיגל בשחיטה.** הא דקאמר ר"מ פיגל בשניה פיגול כגון שנשפך הדם לאחר שגמר מתנות שבפנים וקי"ל בסדר יומא (דף ס.) יביא אחר ויתחיל בהיכל וכששחט את השני פיגל בשחיטתו וקאמר ר"מ דההוא פר הוי פיגול שהרי פיגל בו בעבודה שלמה [3]: **רבי אליעזר היא.** דאפילו בהעלאת חוץ פוטר [4] בשני מתירין אלמא לאו עבודה היא כלל עד שיגמור כל העבודה ואע"ג דהקטרת כזית הוה הקטרה דלקתני התם וכולן שהקריבן בפנים ושייר מהן כזית והקריבו בחוץ חייב אפילו לר' אליעזר מיהו היכא דלא גמר עבודה הוא לא חשיב לה לחיובי עליה בחוץ [5] ה"ל אע"ג דשחיטה עבודה שלמה היא כיון שאין העבודה גגמרה [6] בשעיר [7] זה לבדו שאינו בא אלא להפלים ועבודה אחת היא שנעשית בשתים ושלש שחיטות אין השחיטה חשובות [8] לפגול: **והא אמר רבא.** לקמן בפ' השוחט [דף קי:] דקתני הזורק מקצת דמים בחוץ חייב ולא פליג רבי אליעזר ואמר רבא עלה בגמרא מודה רבי אליעזר בדמים שאם נותן [9] במתנה אחת מחצאות הפנימיות חוץ לעזרה חייב ואע"פ שכולן עבודה אחת הן לעכב ואיכא למימר דאין כאן אלא חצי העבודה דומיא דקומץ או לבונה חייב הואיל וכנגדה לפני ולפנים מתקבלת היא שאם נתן מתנה אחת בפנים ונשפך הדם מביא דם אחר ומתחיל ממקום שפסק לר' אליעזר: **דתנן ר' אליעזר ור' שמעון.** פליגי אתנא קמא דאמר נתן מקצת מתנות שבפנים ונשפך הדם יביא דם אחר ומתחיל בתחילה הואיל ולא גמר אותה כפרה ר' אליעזר ור' שמעון [אומרים] כו' אלמא עבודה היא ואי פיגול לחיוב חוץ קא מדמית לא מיבעיא בשחיטה דהוה פיגול אלא אפילו פיגל במתנה אחת לר' אליעזר חייב ואע"פ שכולן עבודה אחת הן לעכב ואיכא למימר דאין כאן אלא חצי העבודה דומיא דקומץ או לבונה חייב הואיל וכנגדה לפני ולפנים מתקבלת היא שאם נתן מתנה אחת בפנים ונשפך הדם מביא דם אחר ומתחיל ממקום שפסק לר' אליעזר: **אלא אמר רבא.** לעולם בשפיגל בהזאות ודקשיא לך קתני פיגול בשניה או בשלישית וקס"ד דבראשונה שתק וקאמר ר' מאיר פיגול [10] הוא דהכא במאי עסקינן כגון שפיגל בראשונה ושתק בשניה וחזר ופיגל בשלישית ולעולם טעמא דר"מ משום דקסבר שתיקה השניה על דעת מחשבה הראשונה נעשית כר"ל: ה"ג **מה"ד אמרינן אי ס"ד כל העושה על דעת הראשונה עושה מיהדר פיגולי בשלישית למה לי קמ"ל.** כלומר והאי דנקט חזר ופיגל בשלישית רבותא אשמעינן דאע"ג דחזר ופיגל בשלישית אמרינן דשתיקה [11] שניה נמי על דעת מחשבה קמייתא יהבה: **דמהו דתימא אי.** על דעת ראשונה הואי שתיקה שניה אמאי לא עבד נמי שלישי בשתיקה: **קמ"ל.** דלא אמרינן הכי. וגירסא הכתוב בספרים (ואי) אמרינן [12] אי ס"ד כו' לא שייך למיגרס הכא הכי דהא מהדרינן לתרוצה אליבא דריש לקיש דאמר טעם דר"מ משום דעת ראשונה הוא ואם תאמר האי אם [13] ס"ד אליבא דרבנן נקט למימר טעמא דרבנן משום הכי הוא לאו מילתא הוא דהא לריש לקיש אליבא (דרב) [14] אפילו לא חזר ופיגל בשלישית לית להו לרבנן על דעת ראשונה עושה ובמנחות (דף טז.) הוא דגרסינן לה הכי דהתם לרב אותיבנה מהא מתני' דאוקי פלוגתייהו בנותן ראשונה בשתיקה ושניה במחשבה ובמפגלים בחלי מתיר פליגי אבל בנותן ראשונה במחשבה ושניה בשתיקה אפילו רבנן מודו דפיגל דאמרינן על דעת ראשונה עשה ואותיבנא מהא דקתני בין בראשונה ומשמע לא בשניה וקאמרי רבנן לא פיגל ושני רבא אליבייהו [15] כגון שחזר ופיגל בשלישית דאמרינן אי ס"ד על דעת ראשונה: **אלא אמר רב אשי כו'** בהא נמי גרס **מהו דתימא** [16] **אי ס"ד כו' קמ"ל.** וגירסא שבספרים ללא גרסינן מהו דתימא במנחות (שם) אימא ולא שייך למיגרס הכא הכי: **אלא אמר רב אשי כגון שפיגל.** והוליא פיגול בשפתיו בראשונה ושניה ושלישית וברביעית [1] לא פיגל כדקתני בהליא [2א] בין בראשונה כו' ולא קתני רביעית ובהזאות של טיהרו ולעולם טעמא דר"מ משום [2ב] דעת ראשונה הוא ורבותא אשמעינן דאע"פ שלא שתק אלא בזו אמרינן על דעת ראשונה עשאה דמהו דתימא אי ס"ד על דעת הראשונה עושה למה לא שתק בשניה ובשלישית ויעשה על דעת ראשונה קא משמע לן דלא אמרינן הכי. ועוד לא גרסינן:

כגון שפיגל בשחיטה דהוי מתיר אחד. פירש רבינו שמואל בשעת שחיטה חישב ע"מ ליתן מתנות שבפנים חוץ לזמנו או מתנות ההיכל או מתנות דמזבח והיינו פיגל בין בראשונה בין בשניה בין בשלישית כמו שחט שלמים ע"מ לזרוק חוץ לזמנו או ע"מ להקטיר גרידא דהוי פיגול לכ"ע [3] כיון דכל השחיטה הוא בפיגול [ופריך] א"ה מאי טעמא דרבנן דאפילו לשפוך שיריס למחר קיימא לן (לקמן דף מד:) דהוי פיגול מאן [2ב] חכמים ר' אליעזר הא דכיון דלר' אליעזר לא מיחייב [2ג] במתנה אחת בחוץ הכי נמי אי פיגל לא הוי פיגול [2ה] ומיהו לא יתכן לפרש כן דלפירוש זה אי אפשר לישב כלל במה דבריס אמוריס בדמים הנתנין על המזבח [2ו] ופירוש הקונטרס עיקר: **מאן חכמים רבי אליעזר היא.** ואמרינן [2ז] דבעי עבודה טפי לפיגול דימא כמ"ד דמחייב לא הוי לה מחייב כזית קומץ בחוץ ואילו פיגול אפילו בקומץ שלם לא הוי פיגול אם לא פיגל בלבונה ומדרבי אליעזר לחודיה מייתי ראיה [דפוטר] גבי חוץ כ"ש דלא הוי פיגול ולמאי דמסיק דמודה ר' אליעזר בדמים לא כמו שפי' בקונטרס דמחייב במקצת דמים בחוץ מכלל דהוי פיגול דאין זה ראיה כדפריסיה ולא אתי אלא לדחות הא דשנינו הא מני רבי אליעזר היא:

כגון שפיגל בראשונה ובשניה ובשלישית. פירש בקונטרס וברביעית לא פיגל וקשה רביעית מאן דכר שמיה ובפ' שני דמנחות (דף טח.) [3ט] פי' בקונטרס שפיגל בראשונה ובשניה ושתק בשלישית וא"ת א"כ קשיא מידי שתק קתני כדאקשי לעיל ושמא לעיל דשתק באמצעית הוה ליה לפרושי טפי כיון דראשונה ושלישית במחשבה ושניה בשתיקה ולהאי פירושא חשיב כל הזאות דמזבח הזהב אחת שבע דטהרו ואחבע דקרנות וכן משמע בפרק הוליאו לו (יומא דף סא.) דתניא וכפר את [3כ] הקודש זו לפני ולפנים ואת אהל מועד זה היכל ואת המזבח כמשמעו ולא קתני כלל על טהרו משמע דחשיב דמזבח כפרה [3מ] אחת דקתאמר [3נ] מיכן אמרו עד גמר מתנות שבהיכל ונשפך הדם יביא אחר ויתחיל [3א] בתחילה אבל לא קתני גמר לקרנות ונשפך הדם שיביא אחריו ויתחיל בטהרו [3ב] דכולהו חשיבי כאחת וקשה דלקמן [קאמר] משכחת לה בד' פרים וד' שעירים פירוש חד אהזאות הבדים וחד אהזאות דפרכת וחד אהזאות דקרנות וחד אטהרו אלמא לא חשיבי כחדא הזאות דקרנות ודטהרו ושמא פר רביעי דלקמן לאו משום דעל טהרו אלא אגירא ליה דשיריס מעבדין והוי חד בשביל שיריס ולפירוש זה נוכל לגרוס [3ג] כגון שפיגל בראשונה ובשניה ובשלישית וכן בספר רבינו גרשום כאן והבקומץ זוטא (מנחות דף טז.) חשיב חלי מתיר משום דאיכא עדיין שיריים דמעבבי וא"ת והא בעל כרחין סבר האי תנא שיריים לא מעכבי מדלא חשיב אלא מ"ג דההוא דסבר שיריים מעכבי חשיב חדא טפי כדמוכח בסמוך וי"ל דאע"ג דשיריים מעכבי לא חשיב האי תנא אלא הזאות:

דתנן שפיגל בשחיטה דהוי מתיר אחד. פירש רבינו שמואל בשעת שחיטה חישב ע"מ ליתן מתנות שבפנים חוץ לזמנו או מתנות ההיכל או מתנות דמזבח והיינו פיגל בין בראשונה בין בשניה בין בשלישית כמו שחט שלמים ע"מ לזרוק חוץ לזמנו או ע"מ להקטיר גרידא דהוי פיגול לכ"ע [3ט] כיון דכל השחיטה הוא בפיגול [ופריך] א"ה מאי טעמא דרבנן דאפילו לשפוך שיריס למחר קיימא לן (לקמן דף מד:) דהוי פיגול מאן [3כ] חכמים ר' אליעזר הא דכיון דלר' אליעזר לא מיחייב [3כא] במתנה אחת בחוץ הכי נמי אי פיגל לא הוי פיגול [3כב] ומיהו לא יתכן לפרש כן דלפירוש זה אי אפשר לישב כלל במה דבריס אמוריס בדמים הנתנין על המזבח [3כג] אין בראשונה בין בשניה בין בשלישית ופליג. פליגי אתנא קמא דאמר נתן מקצת מתנות שבפנים ונשפך הדם יביא אחר ויתחיל בתחילה אבל לא קתני גמר לקרנות ונשפך הדם שיביא אחריו ויתחיל בטהרו [3כד] דכולהו חשיבי כאחת וקשה דלקמן [קאמר] משכחת לה בד' פרים וד' שעירים פירוש חד אהזאות הבדים וחד אהזאות דפרכת וחד אהזאות דקרנות וחד אטהרו אלמא לא חשיבי כחדא הזאות דקרנות ודטהרו ושמא פר רביעי דלקמן לאו משום דעל טהרו אלא אגירא ליה דשיריס מעבדין והוי חד בשביל שיריס ולפירוש זה נוכל לגרוס [3כה] כגון שפיגל בראשונה ובשניה ובשלישית וכן בספר רבינו גרשום כאן והבקומץ זוטא (מנחות דף טז.) חשיב חלי מתיר משום דאיכא עדיין שיריים דמעבבי וא"ת והא בעל כרחין סבר האי תנא שיריים לא מעבבי מדלא חשיב אלא מ"ג דההוא דסבר שיריים מעבבי חשיב חדא טפי כדמוכח בסמוך וי"ל דאע"ג דשיריים מעבבי לא חשיב האי תנא אלא הזאות:

אבל דמים הניתנין על המזבח הפנימי כגון ארבעים ושלש של יום הכיפורים ואחד עשר של פר כהן משיח ואחד עשר של פר העלם דבר של ציבור פיגל בין בראשונה ובין בשניה ובין בשלישית רבי מאיר אומר פיגול וחייבין עליו כרת וחכמים אומרים [4] אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר קתני מיהא [5] פיגל בין בראשונה בין בשניה בין בשלישית ופליג אמר רב יצחק בר אבין הכא במאי עסקינן כגון שפיגל בשחיטה דחד מתיר הוא אי הכי מאי טעמא דרבנן אמר [6] רבא [7] מאן חכמים רבי אליעזר [8] היא [9] דתנן [10] הקומץ והלבונה והקטורת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים שהקריב מאחת מהן בזית בחוץ חייב ור' אליעזר פוטר עד שיקריב את כולן והאמר רבא [11] ומודה רבי אליעזר בדמים דתנן [12] רבי אליעזר ור' שמעון אומרים ממקום שפסק משם הוא מתחיל אלא [13] אמר רבא כגון שפיגל בראשונה ושתק בשניה וחזר ופיגל בשלישית מה"ד [14] אי ס"ד על דעת ראשונה הוא [15] מיהדר פיגולי בשלישית למה לי קמ"ל מתקיף לה רב אשי מידי שתק קתני אלא אמר רב אשי הכא במאי עסקינן כגון שפיגל בראשונה ובשניה ובשלישית מהו דתימא אי ס"ד כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה מהדר פיגולי בכל חדא וחדא למה לי קא משמע לן

דתנן הקומץ ולבונה דמזבח הזהב אחת שבע דטהרו ואחבע דקרנות וכן משמע בפרק הוליאו לו (יומא דף סא.) **דתניא וכפר את [16] הקודש זו לפני ולפנים ואת אהל מועד זה היכל ואת המזבח כמשמעו ולא קתני כלל על טהרו משמע דחשיב דמזבח כפרה [17] אחת דקתאמר [18] מיכן אמרו עד גמר מתנות שבהיכל ונשפך הדם יביא אחר ויתחיל [19א] בתחילה אבל לא קתני גמר לקרנות ונשפך הדם שיביא אחריו ויתחיל בטהרו [19ב] דכולהו חשיבי כאחת ומיהו הכ"ס רחים במנחות (דף יב:) דמיימר מילתיה דר' אלעזר על מתנה דהקומץ ע"מ להקטיר כזית חוץ לזמנו וקאמר דלר' אלעזר לא פיגל עד שיפגל בכולן, וה"נ במתנה ע"מ לזרוק אחד מן הדמים לאחר דאין זה פיגול כיון דמעכבת דאי אפשר לפרש דמיירי בהקטרת כזית חוץ לזמנו דאם הכי אמאי לא אמר דלר' אלעזר לא פיגל עד שיפגל בכולן, וה"נ בנתנה ע"מ לזרוק אחד מן הדמים לאחר דאין זה פיגול כיון דמעכבת דאי אפשר לפרש דמיירי בהקטרת כזית חוץ לזמנו דאם הכי אמאי לא אמר דלר' אלעזר לא פיגל עד שיפגל בכולן, וה"נ בנתנה ע"מ לזרוק אחד מן הדמים לאחר דאין זה פיגול כיון דמעכבת דאי אפשר לפרש דמיירי בהקטרת כזית חוץ לזמנו וקא

כי מדי בהיכל מיא בעלמא קמדי. הקשה בקונטרס בהקומץ בב[ב] ושוחט בג[ג] נמי נימא דלא מיפגל דכי חשיב בקבלה ליפסיל וכי זריק מיא בעלמא זריק ותירץ דהתם גזירת הכתוב הוא ובהקומץ זוטא (מנחות דף טז:) ד) תירץ לאותה עבודה שפיגל בה נעשית כולה בקדושתה שוחט ע"מ לזרוק או להקטיר וכן מקבל ע"מ לזרוק או להקטיר אבל הנך הזאות כולהו חדא עבודה היא ולא קרבו מתירין בה[ה] העבודה בקדושתן וקשה בו[ו] דכי פיגל בהזאות של בין הבדים אינך דהיכל מיס נינהו אבל בהזאה דאשזרה של בדיס לא פריך דשאר הזאות של בדיס מיא דיס בז[ז] לומר יפגל באחרונה או כיון דחד מקום הוי אין בכך כלום [כמו שאפרש] בסמוך אי נמי י"ל דמיתא ליה דלא הוו של בין הבדיס מיא משום דלא נגמר הפיגול עד שיזרוק כל הזאות של בין הבדיס אבל אותן של היכל לא תליא בהו גמר הפיגול כיון שאם נשפך הדם מביא פר אחר ויתחיל בהיכל ולא בין הבדיס וכן ההזאות של מזבח הזהב לא תלו בהזאות של היכל למיגמר בהו פיגול של היכל ולרבנן לא פריך דכיון דאין מפגלין בחצי מתיר ואריך לפגל כל ההזאות אם כן לא נגמר הפיגול עד שפיגל בכולן מתחילת בין הבדיס עד גמר של טהרו ומשני בד' פריס כדי לחשב ולפגל בכל המקומות קאמר ארבעה וה"ה בפר ראשון של בין הבדיס ונשפך הדם והביא פר שני ועשה (פר שני) ממנו של היכל ושל מזבח בשתיקה דהוי פיגול לר' מאיר. ברוך. וקשה דאם כן פיגל בקומץ ולא בלבונה לרבי מאיר ליפרוך אמאי הוי פיגול בחצי מתיר והך בח[ח] עבודה לא נעשית בקדושתה וכי מקטר ללבונה עפרא בעלמא מקטר וכי תימא משום דהוו שני מיניס אכתי קשה משני בזיכין אם לא נחלק בט[ט] כיון דבעו שני כלים דהוו כשני מיניס והוי פיגול ורבינו תם מפרש דבחד מקום פשיטא ליה דלא אמרינן מיא בעלמא הוא דקמדי תחילת [י] עבודה בגמר עבודה והכי גזירת הכתוב אבל בשני מקומות בהכי לא אייני קרא ומיא בעלמא קמדי: **משבחת לה בד' פרים.** וא"ת אכתי הזאות שבפנים היכי משכחת ליה פיגול בפר אחד מכיון שהזה בראשונה לא[א] במחשבה אידך מיא בעלמא קמדי ולרבינו תם אמי שפיר דחד מקום הוא ויש לומר כגון שפיגל בהזאה אחרונה של בין הבדיס: **הא כמאן דאמר שירים מעכבין.** ל"ע פ' איזהו מקומן (לקמן דף נב:) דקאמר רמי בר חמא האי תנא סבר שיריים מעכבי ומייתי מברייתא ודחי לה והוה מצי לאתויי הך ועוד מברייתא דלעיל (דף לט.) דדמיס הטעונין יסוד טעונין כיבוס ומחשבה פוסלת בהן ומוקמינן לה בשיריס וכמאן דאמר דמעכבי:

הקומץ. הקשה בקונטרס בהקומץ זוטא (מנחות דף יד.) ב) למה לי דאין לב[ב] לו מתירין אלא הוא עצמו מתיר אחריס כדאיתא בגמ' תיפוק לי דבלאו הכי נמי פשיטא דקומץ לא מיחייב עליה משום פיגול דהא אי אכיל מייה פקע פיגולו ממנו שהרי לא קרב מתיר כמצותו ותירץ כגון שהותה האור ברובו דחשיב כמאן דקרב המתיר כדקאמר בהקומץ רבה (שם דף כו:) מאימתי מתיר שיריס באכילה משהותה האור ברובו וקשה לפירושו דאי הותה האור ברובו א"כ פקע פיגולו ממנו כדאמר עולה בגמ' (דף מג.) דאם ירדו נמי יעלו והוא הדין אפילו מאכילה כדמשמע בכריתות פרק אמרו לו (דף יד. ושם) וי"ל לג[ג] דמיירי שחליו העלה ע"ג מזבח וחליו לא העלה דעל ההוא דאחרעא לא פקע פיגולו ממנו וחייב עליו אי לאו משום דהוא גופיה מתיר הוא דהא דאמר בגמ'[ד] לגבי קומץ לד[ד] דפיגול שהעלהו דפלגא מחית אחרעא ופלגיה מסקיה אמעברכה ומשלה בו האור פקע פיגולו ומסקינן ליה לכתחילה ובפ' אמרו לו (גס זה שם) מתירו ליה לאכילה מייתי כשהיה כבר על המזבח הוהו פלגא דמחית אחרעא אבל היכי דלא עלה למזבח מעולם לא כדמוכח בכריתות (גס זה שם) דאותו קצת לה[ה] דחוץ למזבח לא מסקינן ליה והוה ליה פיגול אע"ג דרובא דאבר אמזבח אם איתא דלא הלכו באברים אחר הרוב וכל שכן קומץ דמיפרת דלא מסקינן ומיהו פי' בקונטרס מ) דבגמרא משמע דאפילו לא עלה אמזבח מסקינן ליה לכתחילה ולא דמיא לההיא דכריתות כמו שמפרש ר"ת לד[ד] שהקומץ כולו חשוב אזכרה אחת לה[ה] וההוא פלגא דעל המזבח משיך ליה לפלגא דאחרעא דאי לאו הכי הוה ההוא דעל המזבח קומץ שחסר וירד וא"כ כיון דמשיך ליה פקע פיגולו ממנו אבל פלגא דאבר לא משיך אידך פלגא דהוא עצמו אלא הוקטרו אימוריו כשר אע"ג דמעיקרא סלקא דעתך דקומץ גרע משום דמיפרת ומפרש ר"ת דטעמא דקומץ לאו משום דהוא מתיר אלא העלהו אם כן לא קרבו מתיריו ואי העלה חציו פקע פיגולו מכוליה אפילו מההוא דאחרעא והא דקאמר בגמרא ס) ומוציא אני את הקומץ בהלי דקמדי דמיא בעלמא הוא דלא מיפגל בהכי אלא בזריקה דמתיר אלא בזריקה דמתיר אלא בזריקה דמתיר

מנחת נדבה כהנים. כולה כליל ואינה נקמצת [1] הלכך אין אחר מתירה: **וכן מנחת כהן משיח.** חביתי כהן גדול שמקריב [2] בכל יום מחציתה בבקר ומחציתה בערב (ויקרא ו): **ומנחת נסכים** לא גרסי' [3] דהא מיפלג פליגי בה ונתן חילוק בין באה עם הזבח לבאה בפני עצמו: **והדם.** הוא המתיר: **והנסכים הבאין בפני עצמן.** בין שהתנדבן בפני עצמן כדאמר במנחות (דף קד:) מתנדב אדם מנחת נסכים בין שבאו בגלל זבח אלא שהביא היום זבחו ונסכיו למחר דאמר מר [4] מנחתם ונסכיהם אף למחר אבל אם הביאן עם זבחו ופיגל בזבח נתפגלו הנסכים: **וחכמים אומרים אף הבאים עם הבהמה.** דכיון דיכול להקריב נסכים למחר נמלא שאין הזבח מתירן ליקרב אלא הן מתירין את עצמן: **לוג שמן של מצורע.** שיריו נאכלין כדיליף בפירקין לקמן (דף מד:): **אין חייבין עליו משום פיגול.** אם פיגל באשם לא נפגל [5] הלוג ואע"פ שהלוג תלוי באשם כדכתיב על מקום דם האשם (ויקרא יד) ואם לא נתן מדם האשם תחילה אין נתינת השמן כלום אפילו הכי כיון דאדם מביא אשמו עכשיו ולוגו עד עשרה ימים נמצא שאין האשם מתירו וכיון דאין לו מתירין אין חייבין עליו משום פיגול: **ר"מ אומר.** לוג הבא עם האשם בו ביום חייבין עליו משום פיגול אם פיגל באשם: **בין לאדם בין למזבח.** או לזה או לזה: **דמה מתיר בשרה למזבח.** דכתיב (שם ו) וזרקו והדר וערכו: **ועורה לכהנים.** עור [6] העולה אשר הקריבו [7] אין לו אלא לאחר זריקה: **חטאת העוף כו'.** בגמ' (דף מד:) מפרש מנין דנאכל לכהנים: **דמן מתיר איבריהן ליקרב.** לפיכך [8] פיגל באימורים בשעת עבודת [9] הדם נתפגלו פרים [10]: **ר' שמעון.** אפרים הנשרפין פליג: **כל שאין מקן דמו על המזבח החילון כשלמים.** שפיגול [11] כתיב בהו (ויקרא ז) אין חייבין עליו משום פיגול: **גמ' פקע פיגולו ממנו.** לקמן מפרש למאי הלכתא פקע: **מאי קאמר.** קבעי למימר פקע פיגולו ממנו ונסיב טעמא דבא לידי פיגול: **אם אינו מתקבל.** בהקטרה: **היאך מביא אחרים לידי פיגול.** המקטיר קומץ על מנת שיאכל שיריס למחר היאך מנחה מתפגלת אם [12] אין הקטרתו הקטרה והכי קאמר הוא עצמו לא כל שכן שיתקבל לרצות אחרים לפיגולו: **מאי קא משמע לן.** למאי מיבעי ליה הא [13] פקע פיגולו: **אי.** למימרא דאם אכל ממנו אחרי שעלה אין חייבין עליו כרת: **תניא.** דבלאו עלה נמי אין חייבין עליו: **אלא.** להכי אתני פקיעה דכיון שעלה לא ירד: **תניא ושנאחט חוץ לזמנו.** דהיינו פיגול: **הלן.** בשר [14] הלן: **אלא.** אהני פקיעה שאם ירד לאחר שהעלוהו (לא) [15] יחזור ויעלה: **תניא.** בלאו [16] הכי: **לא צריכא.** הא דעולה אלא שאמלה בו האור ואשמעינן דנעשה לחמו של מזבח ואפי' ירדו יעלו והיא דקתני לא יעלו בשלא אמלה בו האור: **לא שנו.** דאם ירדו הנך פסולין משעלו לא יעלה: (**נחד**) אבר

ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח והדם והנסכים הבאין בפני עצמן דברי רבי מאיר וחכמים אומרים [א]אף הבאין עם הבהמה לוג שמן של מצורע ר' שמעון אומר [ב]אין חייבין עליו משום פיגול ורבי מאיר אומר חייבין עליו משום פיגול שדם האשם מתירו [ג]וכל שיש לו מתירין בין [ד]לאדם בין למזבח חייבין עליו משום פיגול העולה [ה]דמה מתיר את בשרה למזבח ועורה לכהנים עולת העוף דמה מתיר את בשרה למזבח חטאת העוף דמה מתיר את בשרה לכהנים פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים דמן מתיר את אימוריהן ליקרב [ו] [ז]ר' שמעון אומר כל שאינו על [ח]המזבח החיצון כשלמים אין חייבין עליו משום פיגול: **גמ'** אמר עולא [ט]קומץ פיגול שהעלו על גבי המזבח פקע פיגולו ממנו אם אחרים מביא לידי פיגול הוא עצמו לא כל שכן מאי קאמר הכי קאמר אם אינו מתקבל היאך מביא אחרים לידי פיגול מאי קא משמע לן אי דאין חייבין עליו משום פיגול תנינא אלא דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול הקומץ והקטרת [א] והלבונה ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת [ב] נסכים והדם אלא דאם עלו לא ירדו תנינא [ג]הלן והיוצא והטמא ושנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו [ד]אם עלו לא ירדו ואלא דאם ירדו יעלו [ה] הא נמי תנינא [ו]כשם שאם עלו לא ירדו כך אם ירדו לא יעלו לא צריכא שמשלה בהן [ז] האור הא נמי אמרה עולא חדא זימנא [ח]דאמר עולא [ט]לא שנו אלא שלא משלה בהן האור אבל משלה בהן האור יעלו מהו דתימא הני מילי הנהו דאין לו מתירין [י] כדי נסבה וקשה התינח קומץ אלא לבונה ומנחת כהנים תיפוק לי משום דאין בהם הרצאה ועוד דגבי דם קאמר בפירוש משום מתיר והיכי משכחת לה דמחייב משום פיגול דאי אכיל ליה קודם שעשה מתנות אם כן ליכא הרצאה ואי מן הדם הנשאר במזרק לאחר שעשה מתנות ההוא לאו מתיר הוא ואם מאותו שזרק על המזבח הא פקע פיגול ממנו ושמא לא שייך למימר גבי דם פקע פיגולו כי אם גבי הקטרה דוקא שנעשה [יא] לאחמו ותימה הוא אם [יב] לא יתחייב בשירי הדם משום פיגול הא יש להם מתירין שהמתנות מתירות לשפיכות שייריס למזבח [ג] כמו שמתירות את האימורים ושמא כמו [יג] מתחילה כל טיפה וטיפה דאויה לזריקה חשיב כוליה דם מתיר ונראה לפרש דהיינו טעמא דקומץ וכולהו דאי הוי בני חיובא הוי דינן משקדש בכלי וקידוש כלי היינו ההרצאה [יד] דיהיה כיון דאיכו גופייהו מתיר אחד כדאמר לעיל (דף לד.) גבי טומאה יש לו מתירין משיקרבו מתירין אין לו מתירין משיקדש בכלי: **והלבונה.** ואם תאמר והרי לבונה הקומץ מתירה [טו] ואף על פי שיכול להקטירה קודם הקומץ כדאמר בהקומץ זוטא (מנחות טז:) [ט] מכל מקום קודם הקמילה ואלו נראה דאין להקטירה ויש לומר דמכל מקום לא הויא לבונה דומיא דשלמים דלבונה היא גופה מתיר שמתרת שיריס לאכילה ועיקר פיגול ילפינן [טז] משלמים ואע"ג דשייך פיגול באימורים וכמה דלא מיקטרי אימורים כהנים לא מצי אכלי [יז] מכל מקום לא חשיבי מתיר כיון דאם נטמאו או אבדו שרי בשר באכילה ועוד יש לומר דלבונה אין לה מתיר בעבודת המזבח ולא הויא דומיא דשלמים שעבודת המזבח מתירן כגון זריקת הדם [יח] ואם תאמר אמאי לא חשיב הכא עליים כי היכי דחשיב לבונה אע"ג דלא חזיא לאכילה אי הוה להו מתירין היה חייב עליהם משום פיגול כמו שחייבין עליהם משום טומאה [יט] אבל אין להם מתירין והן עצמן מתירין ויש לומר דלא שייך למימרא דבא לידי פיגול דתנינא [יא] [יב]אם אינו מתקבל היאך מביא אחרים לידי פיגול דמה מתיר בשרה לכהנים אם אינו מתקבל אי אפשר לומר כן שהרי